

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

I. posiedzenie 2. sesji V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 12. Września 1884.

Treść: Wybór sekretarzy, kwestorów i rewidentów. — Urlopy pp. Kochanowskiego i Ziemiałkowskiego. — Spis petycyj. — Uchwalenie wyboru komisji budżetowej, administracyjnej, petycyjnej, lustracyjnej, prawniczej, drogowej, kultury krajowej, bankowej i górniczej. — Pierwsze czytanie i odesłanie do komisji budżetowej przedłożenia rządowego ze zamknięciem rachunków funduszków indemnizacyjnych za r. 1883, przedłożenia rządowego z preliminarzami funduszków indemnizacyjnych za rok 1885, sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszków krajowych za rok 1882, sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1885, sprawozdania Wydziału krajowego o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na r. 1885. — Pierwsze czytanie i odesłanie do komisji lustracyjnej sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1883 do końca Czerwca 1884. Pierwsze czytanie i odesłanie do komisji prawniczej sprawozdania Wydziału krajowego o zmianie niektórych postanowień obowiązującej obecnie krajowej ordynacji wyborczej z 26. Lutego 1861. — Pierwsze czytanie i odesłanie do kom. administracyjnej sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Lwowa. — Pierwsze czytanie i odesłanie do komisji administracyjnej sprawozdania Wydziału krajowego o wyznaczeniu kredytu po 120.000 zł. w. s. przez trzy lata (1885, 1886 i 1887) na budowę koszar dla załogi wojskowej stale w kraju konsystynującej — Pierwsze czytanie i odesłanie do komisji bankowej sprawozdania Wydziału krajowego z dalszych czynności około organizacyi Banku krajowego. — Pierwsze czytanie i odesłanie do kom. budżetowej sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie uwolnienia dochodów Banku krajowego od wszystkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych. — Pierwsze czytanie i odesłanie do kom. górniczej sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych. — Pierwsze czytanie i odesłanie do kom. drogowej sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie budowy drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan, i przedłużenia jej bądź w kierunku wiodącym do drogi krajowej Skalsko-Czortkowskiej, bądź też w kierunku drogi państwowej Czortkowsko-Zaleszczyckiej. — Pierwsze czytanie i odesłanie do komisji administracyjnej sprawozdania Wydziału kraj. z wnioskiem udzielenia opinii c. k. Rządowi, aby miejscowość Tarnawa górna i dolna z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Ślemieniu i c. k. Starostwa w Żywcu wydzielone, a do okręgu Sądu powiatowego deleg. i c. k. Starostwa w Wadowicach przydzielone zostały. — Pierwsze czytanie i odesłanie do kom. administracyjnej sprawozdania Wydziału krajowego o petycji osady

Zebrańówka w powiecie Śniatyńskim o wyłączenie jej od gmin Kuty stare, Kobaki, Rybno i Słobódka, położonych w powiecie Kossowskim. — Pierwsze czytanie i odesłanie do kom. administracyjnej sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem zmiany uchwały Wys. Sejmu z d. 29. Maja 1875 w tem, że miejscowość Bratkowce, leżąca w okręgu c. k. Sądu powiat. w Tyśmienicy i c. k. Starostwa w Tłumaczu, przeniesiona być ma do okręgu Sądu powiat. deleg. miejskiego i c. k. Starostwa w Stanisławowie. — Wybór komisji budżetowej, administracyjnej, prawniczej, lustracyjnej, petycyjnej, drogowej, bankowej, górniczej. — Wezwanie Marszałka do nkonstytuowania komisji. — Wniosek p. Zolla o zmianę ustawy względem egzekucyi na rzeczach ruchomych i nieruchomych. — Wniosek p. Męcińskiego o rewizję ustawy drogowej. — Wniosek p. Hansnera o rozpatrzenie organizacyjnego statutu dla kolei państwowych. — Wniosek p. Mieroszowskiego o zmianę ustawy leśnej. — Wniosek p. Buchwalda o zmianę ustawy konkurencyjnej kościelnej. — Wniosek p. Golejewskiego o zmianę ustawy konkurencyjnej kościelnej. Uznanie nagłości obu wniosków i uchwalenie wyboru komisji konkurencyjnej. — Wniosek Wład. hr. Koziembrodzkiego o asekurację budynków szkolnych. Uznanie jego nagłości i przydzielenie do komisji edukacyjnej. — Interpelacya p. Sangszki do komisarza rządowego w sprawie zamierzonego karteln pomiędzy koleją Karola Ludwika a koleją transwersalną. — Ukonstytuowanie komisji górniczej i prawniczej. — Porządek dzienny 2. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godzinie 11. minut 15 przed południem.

Przewodniczący: JW. Dr. Mikołaj Zybliewicz, Marszałek krajowy.

Ze strony c. k. Rządu: JE. Filip Zaleski c. k. Namiestnik.

Obecnych posłów 119.

JW. Marszałek. Na mocy Najwyższego patentu z dnia 7. b. m. zwołującego Sejm na dzień dzisiejszy, mam zaszczyt otworzyć drugą sesję V. peryodu Sejmu galicyjskiego.

Dla ukonstytuowania się biura marszałkowskiego mam zaszczyt zaprosić na prowizorycznych sekretarzy najmłodszych wiekiem pp. Dr. Stanisława hr. Badeniego, Władysława ks. Sapiechę, Siengalewicza i Adama Jędrzejewicza. Proszę pp. sekretarzy zająć miejsca.

Teraz przystępujemy do ukonstytuowania biura.

Proszę wybrać 4 sekretarzy, 4 kwestorów i 12 rewidentów.

Na skrutatorów mam zaszczyt zaprosić pp. Ochrymowicza, Pławickiego, Popiela, Romera, Dr. Kopycińskiego i Grossa. Będę prosił, ażeby pp. skrutatorowie zechcieli się zająć zbieraniem kartek.

(Po zebraniu kartek przez pp. skrutatorów.)

Wybór sekretarzy skończony; przystępujemy do wyboru 4 kwestorów. Na skrutatorów zapraszam pp. posłów Czajkowskiego Alfonsa, Skrzyńskiego Adama, Waygarta, Romańczuka, Wrotnowskiego, Langiego i Hoppena.

(Po zebraniu kartek).

Przystępujemy obecnie do wyboru dwunastu rewidentów. Na skrutatorów zapraszam pp. posłów Madejskiego, Maxa, Lenńskiego, Gniewosza, Russockiego, Czartoryskiego Romana, Żarskiego, Stanisława Stadnickiego, Słoneckiego.

(Po chwili):

Proszę ogłosić rezultat skrutynium z wyboru na sekretarzy.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz (czyta): Głosujących 80. Absolutna większość 41. Otrzymali po nad większość absolutną: dr. Stanisław hr. Badeni głosów 72; ks. Sapieha Władysław 72; Siengalewicz 72; Jędrzejewicz 70. Reszta głosów rozstrzelona.

JW. Marszałek. Ci więc pp. zostali wybrani na sekretarzy. Proszę pp. sekretarzy zająć swe miejsca.

Proszę teraz ogłosić rezultat skrutynium z wyboru na kwestorów.

Sprawozdawca p. Skrzyński (czyta): Głosujących 81. Absolutna większość 42. Otrzymali głosów: hr. Golejewski 81, Kaszewko 81, Korytowski 81, Torosiewicz 81.

Wszyscy czterej są więc wybrani.

JW. Marszałek. Ci więc pp. zostali wybrani na kwestorów. Proszę teraz o rezultat ze skrutynium wyboru na rewidentów.

Sprawozdawca p. Madejski Stanisław (czyta): Głosujących 82. Absolutna większość 42. Jednogłośnie wybrani zostali pp.: Antoniewicz, Bereźnicki, Buchwald, Goldman, Kowalski, Merunowicz, Rozwadowski Bolesław, Weissmann, Wernicki, Wolański Mikołaj, Zawadzki, Żarski.

JW. Marszałek. Ci więc pp. wybrani zostali na rewidentów. Ponieważ więc biuro sejmowe jest ukonstytuowane, przejdziemy do dalszego porządku dziennego.

Zawiadamiam Wysoką Izbę, że p. Janko prosi o urlop 10-dniowy. Kto się z tem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Urlop udzielony. — JE. Dr. Floryan Ziemiałkowski uprasza o urlop 14-dniowy. Kto się z tem zgadza, zechce rękę podnieść (większość). Urlop udzielony. P. sekretarz zechce odczytać spis petycyj.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni. (Czyta):

Spis petycji

wniesionych do Wysokiego Sejmu krajowego po dzień 12. Września 1884.

1. Kłodno gmina pp. Romera o odłączenie od gminy Męciny a przyłączenie do gminy Chawraniec.

Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. sekretarz ma głos.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni.

Wnoszę wybór komisji administracyjnej złożonej z 17 członków.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni. Petycja ta będzie odesłaną do komisji administracyjnej.

2. Uznański Adam pp. Romera o zmianę ustawy z dnia 12. Sierpnia 1866 o obszarach dworskich — odesłano do komisji administracyjnej.

3. Strzelbicki Józef pp. Smolkę o zapomogę. Wnoszę wybór komisji budżetowej z 18 członków.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu?

(Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni. Petycja ta będzie odesłaną do komisji budżetowej. (Czyta):

4. Żydaczów Wydział powiatowy przez p. Wernickiego przedkłada prośbę przysiółka „Kowalówka“ o odłączenie od gminy Nowesioło i ustanowienie osobnej gminy, — do komisji administracyjnej.

5. Stankowa gmina przez p. Wernickiego, o wydzielenie z powiatu politycznego Żydaczów

i sądowego Żurawno, a przyłączenie do powiatu politycznego i sądowego w Kałuszu. (Mówi):

Wnoszę wybór komisji prawniczej z 7miu członków.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni. Petycja ta będzie odesłaną do komisji prawniczej. (Czyta):

6. Kuratoria szkoły ogrodniczej w Tarnowie, przez posła ks. Sanguszkę, o podwyższenie subwencji w r. 1885 do kwoty 600 zł., wyjednanie u Rządu takiejże subwencji i jednorazowy datek w kwocie 100 zł. — do komisji budżetowej.

7. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze okręgowe w Tarnowie, przez posła Męcińskiego, o przyznanie szkole ogrodniczej w Tarnowie, jak wyżej — do komisji budżetowej.

8. Tarnów Wydział powiatowy przez posła Zawadzkiego, jak wyżej — do komisji budżetowej.

9. Sławik Zofia, kierowniczką szkółki froeblo-wskiej w Tarnowie, przez p. Zawadzkiego o zapomogę.

Wnoszę wybór komisji edukacyjnej złożonej z 13 członków, jak w roku zeszłym.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni: Petycja ta odesłaną będzie do komisji edukacyjnej. (Czyta):

10. Zimmermann Israel, dzierżawca myta krajowego w Podwołoczyskach przez posła Grocholskiego, o zwolnienie z kontraktu dzierżawnego i o bonifikację poniesionych strat.

Wnoszę wybór komisji petycyjnej z 24 członków.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni. Petycja ta będzie więc przekazana komisji petycyjnej. (Czyta):

11. Cycowa gmina przez posła Augustynowicza, o zapomogę na zakupno zboża pod zasiewy, z powodu kłęski gradowej.

P. Augustynowicz. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. Augustynowicz ma głos.

P. Augustynowicz. Upraszam Wysoką Izbę, ażeby petycję gminy Cycowa odesłać do komisji budżetowej. Jest to gmina nader biedna, która dwa razy gradem pobita i tak dalece nieszczęściem nawiedzona została, że nietylko w polu, lecz także i w ogrodach grad ten szkodę wyrządził, nawet szyby w chatach nie zostały zaszanowane i było na polach peranione.

Gmina ta udała się wprost do Wysokiej Izby z prośbą, by Wysoka Izba raczyła przyjąć jej w pomoc bądźto pożyczką zwrotną, albo subwencyą. Zdaje mi się odpowiedniejszem to pierwsze, by jej udzielić pożyczkę zwrotną. Pozwalam sobie tuszyć i żywić nadzieję, że Wysoka Izba robiąc dla biednego ludu naszego tak wiele dobrego, zwróci baczne oko na tę gminę i tym razem, i zechce ją w tem nieszczęściu poratować.

Proszę o odesłanie petycji do komisji budżetowej.

JW. Marszałek. P. Augustynowicz wnosi, aby petycję tę odesłać do komisji budżetowej. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta dalej):

12. Mielec, Wydział powiatowy, przez p. Reya, w sprawie zniesienia chajderów — do komisji szkolnej.

13. Mielec, Wydział powiatowy, przez p. Reya, o wyjednanie u Rządu podwyższenia subwencji i udzielenie 100 zł. datku dla szkoły ogrodniczej w Tarnowie — do komisji budżetowej.

14. Drohobycz, Wydział powiatowy przez p. Reya, w sprawie produkcji i sprzedaży soli bydłowej.

Wnoszę wybór komisji kultury krajowej z 15 członków.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt nie żąda głosu, kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni. Petycja ta będzie przekazaną komisji kultury krajowej. (czyta):

15. Biała, gmina, przez p. Jędrzejewicza, o zapomogę na budowę szkoły — do komisji budżetowej.

16. Bukowsko, zwierzchność gminna, przez p. Słoneckiego, w sprawie reformy jarmarków i targów — do komisji administracyjnej.

17. Żegluga parowa na Dniestrze w Haliczu, przez p. Goreckiego, o subwencyę, uwolnienie od dodatków krajowych, powiatowych i gminnych, oraz o poparcie u Rządu uwolnienia od poboru podatku dochodowego i zarobkowego przez lat 25 — do komisji kultury krajowej.

18. Nowy Sącz, Wydział powiatowy, przez p. Romera, o uwolnienie tegoż powiatu od zapłacenia reszty datku na budowę mostu kratowego na Dunajcu pod Gołkowicami.

Wnoszę wybór komisji drogowej z 12 członków.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, więc poddaję pod głosowanie; kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni. Petycja ta będzie odesłaną do komisji kultury krajowej. (czyta dalej):

19. Włościanie gminy Lachowic, przez p. Władysława Sapię, z zażaleniem ua krzywdy wyrządzone z powodu budowy kolei transwersalnej — do komisji petycyjnej.

20. Czerteż, gmina, przez p. Romańczuka, o wyłączenie z powiatu politycznego Żydaczowskiego, a przyłączenie do powiatu politycznego Kałuskiego — do komisji prawniczej.

21. Toruński Adolf, nauczyciel, przez p. Bilińskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.

22. Gościńska Ewa, przez p. Smolkę o zapomogę — do komisji budżetowej.

23. Gergowicz Edmund, nauczyciel przez p. Dr. Małeckiego, o subwencyę na wydawnictwo manuskryptu geografii dla szkół ludowych.

P. Małecki. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. Małecki ma głos.

P. Małecki. Ja bym prosił, ażeby petycja ta była odesłana do komisji edukacyjnej, ponieważ jest to dzieło, które musi być osobno rozpoznane i musi być oceniona jego wartość pod względem naukowym.

P. Dr. Stanisław hr. Badeni. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. Stanisław hr. Badeni ma głos.

Sekretarz Dr. Stanisław hr. Badeni. Nic nie mam przeciw wnioskowi p. Małeckiego, tylko podaję do wiadomości Wysokiej Izby, że zeszłego roku wszelkie tego rodzaju petycje, gdzie rzecz wymagała pewnej oceny ze stanowiska literackiego, odsyłane były do komisji budżetowej. Przypominam np. sprawę słownika ruskiego. Jeżeli jednak Wysoka Izba zechce, to może odstąpić od tej tradycji.

P. Małecki. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. Małecki ma głos.

P. Małecki. Mnie się zdaje, że tutaj trzeba będzie odstąpić od tradycji. Cóż komisja budżetowa potrafi powiedzieć o dziele specjalnie naukowym. Tylko orzeczenie fachowe decyduje ostatecznie o wartości i stosowności wydawnictwa dla przeznaczonego celu, tj. dla szkół. Komisja budżetowa, sądzę, byłaby tu w trudnym położeniu orzec, gdyż to ocenienie do niej nie należy. (Brawo).

JW. Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Przystąpimy do głosowania. P. Małecki wnosi, aby tę petycję odesłać do komisji szkolnej. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty. P. sekretarz zechce odczytać dalszy ciąg petycji.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

24. Monicowa Teofila, przez p. Skarszewskiego, o podwyższenie wsparcia wdowiego i zapomogę — do komisji budżetowej.

25. Podolska Zofia, przez p. Smolkę, o subwencję w celu rozszerzenia przemysłu maszynowo-pończochowego — do komisji budżetowej.

26. Motyczyńska Dolores, kierowniczka zakładu froeblovskiego we Lwowie, przez p. Smolkę, o subwencję — do komisji budżetowej.

27. Błażowski Aleksander, przez p. ks. Sawę, o wyłączenie obszaru dworskiego w Targowicy od konkurencji kościelnej obu obrządków do Śniatyna — do komisji petycyjnej.

28. Zaleszczyki, Wydział powiatowy przez p. Chamca, w sprawie przeniesienia Izby handlowej z Brodów do Tarnopola — do komisji administracyjnej.

29. Kruczek Gwalbert, nauczyciel ludowy, przez p. Władysława ks. Sapiehę, o zapomogę — do komisji budżetowej.

30. Czyżyce, gmina, przez p. Henzla, o zapomogę lub bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły — do komisji budżetowej.

31. Niegowice, gmina, przez p. Merunowicza, o pobieranie surowicy ze źródła solnego w Kałuszu — do komisji gospodarstwa krajowego.

32. Towarzystwo rybackie w Bochni, przez p. Merunowicza, o uregulowanie prawa rybackiego — do komisji gospodarstwa krajowego.

33. Jan Żytkiewicz, nauczyciel ludowy, przez p. Merunowicza, o emeryturę — do komisji szkolnej.

34. Kruszelnicka Marya, wdowa po nauczycielu, przez p. Merunowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.

35. Filipecka Karolina, sierota po konduktorze dróg krajowych, przez p. Goldmana, o stałe zaopatrzenie — do komisji budżetowej.

36. Pochmarski Rudolf nauczyciel, przez p. Merunowicza, o bezprocentową zaliczkę w kwocie 100 zł. — do komisji budżetowej.

37. Ignacy Seuchter nauczyciel, przez p. Łazarzkiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.

38. Józef Frühling asystent politechniki lwowskiej, przez p. Wereszczyńskiego, o subwencję celem dalszego kształcenia się w przemyśle rolniczym i farbiarskim za granicą — do komisji budżetowej.

39. Ryglice gmina, przez p. Kopycińskiego, o zmianę ustawy szkolnej w tym kierunku, by nauczyciele mogli pełnić obowiązki pisarzy gminnych — do komisji szkolnej.

40. Siedliska gmina, jak wyżej — do komisji szkolnej.

41. Turkiewiczówna Aleksandra i Broszówna Anastazyja nauczycielki szkoły wydziałowej żeńskiej, i Chodacka Joanna, nauczycielka

- szkoły 4-klasowej żeńskiej w Tarnowie, przez p. Kopycińskiego, o podwyższenie płacy z 360 zł. na 600 zł. — do komisji szkolnej.
42. Edmund hr. Krasicki, właściciel dóbr Leska, przez p. Żurowskiego, o wyjednanie u c. k. Rządu, by procenta od legowanej sumy 420 zł. wedle woli testatora wypłacono tamtejszemu kościołowi, a nie kasie rządowej — do komisji petycyjnej.
43. Gmina miasta Podhajce, przez p. Alfreda Potockiego, o systemizowanie osobnej szkoły dla dziewcząt — do komisji szkolnej.
44. Petronela Czerepaszyńska, wdowa po nauczycielu, przez p. Romańczuka, o zapomogę — do kom. budżetowej.
45. Boratyn gmina, przez p. Władysława Koziebrodzkiego, o zapomogę na budowę budynku szkolnego — do komisji budżetowej.
46. Weiner Marya, przez p. Pietruskiego, o udzielenie stypendyum z funduszu krajowego, celem dalszego kształcenia się w śpiewie — do komisji budżetowej.
47. Wydział komitetu opieki uniwersytetu wiedeńskiego, przez p. Kopycińskiego, o subwencyę — do kom. budżetowej.
48. Kukułkowa Tekla, wdowa po nauczycielu, przez p. Kopycińskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
49. Gramczyńska Katarzyna, przez p. Smolkę, o wsparcie — do komisji budżetowej.
50. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie, przez p. Kopycińskiego, przedkłada prośbę zgromadzenia PP. Felicjanek o subwencyę na rozszerzenie budynku szkolnego — do komisji budżetowej.
51. Jabłońska Aleksandra, przełożona ŚŚ. Miłosierdzia w Marjampolu, przez p. Kopycińskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
52. Frań Mateusz, przez p. Smolkę, o zapomogę — do komisji budżetowej.
53. Gudzio Seweryn nauczyciel z Fredropola, przez p. Kopycińskiego, ponawia swą prośbę o zapomogę — do komisji budżetowej.
54. Leonarda Hammermüller, ksieni PP. Benedyktynek w Przemyślu, przez p. Kopycińskiego, o bezprocentową pożyczkę 16.000 zł. na rozszerzenie budynku szkolnego — do komisji budżetowej.
55. Krawczyński Eustachy, przez p. Wereszczyńskiego, o udzielenie stypendyum na podróż za granicę, w celu dalszego kształcenia się w zawodzie bronzowniczym — do komisji budżetowej.
56. Dyrekcyja Zakładu głuchoniemych we Lwowie, przez p. Podleńskiego, o subwencyę na r. 1885. — do komisji budżetowej.
57. Zielińska Teofila, przez p. Małeckiego, o subwencyę dla szkoły sztucznych kwiatów — do komisji budżetowej.
58. Drozd Stanisław nauczyciel, przez p. Kopycińskiego, o podwyższenie płacy — do komisji szkolnej.
59. Włościanie Kamionki wielkiej powiatu Grybów, przez p. Skarszewskiego, o zapomogę z powodu klęski gradobiciem wyrządzonej — do komisji budżetowej.
60. Konstankiewicz Szymon nauczyciel, przez p. Ohrymowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
61. Ksiądz Jan Złóża, przez p. Kopycińskiego, o przyznanie katechetom szkół ludowych rocznego wynagrodzenia za udzielanie nauki religii — do komisji szkolnej.
62. Gmina Ottynia i inne, przez p. ks. Sawę, o utworzenie c. k. Sądu powiatowego, z siedzibą w Ottynii — do komisji prawniczej.
63. Tarnopol Wydział powiatowy, przez p. Mochackiego, o przeniesienie siedziby Izby handlowo-przemysłowej z Brodów do Tarnopola — do komisji administracyjnej.
64. Trembowla Wydział powiatowy, przez p. Mochackiego, jak wyżej — do komisji administracyjnej.
65. Gorlice gmina przez p. Skrzyńskiego, w sprawie reformy jarmarków i targów — do komisji administracyjnej.
66. Bratkowce gmina, przez p. Pławickiego o wydzielenie z powiatu tłumackiego, a przydzielenie do powiatu stanisławowskiego — do komisji prawniczej.
67. Łabędź Wincenty, nauczyciel, przez p. Łazarskiego, o wliczenie mu lat służby od

- roku 1855. począwszy — do komisji szkolnej.
68. Andrzej Kuczeka nauczyciel, przez p. Henzla, o zapomogę — do komisji budżetowej.
69. Swoboda Marya była akuszerka zakładu położniczego, przez p. Smolkę, o zapomogę — do komisji budżetowej.
70. Hłuboczek gmina, przez p. Maxa, o systemizowanie tamtejszej szkoły na dwuklasową — do kom. szkolnej.
71. Zwierzchność gminy Zborze, przez p. Romańczuka, o unieważnienie licytacji dzierżawy prawa polowania w tejże gminie — do komisji petycyjnej.
72. Towarzystwo gospodarskie Buczaczy-Czortków-Zaleszczyki, przez p. Czartoryskiego, w sprawie budowy drogi z Jezierzan na Ułaszkwce ku Jagielnicy — do komisji drogowej.
73. Czortków Wydział powiatowy, jak wyżej.
74. Salówka Zwierzchność gminna, jak wyżej.
75. Sosolówka " " " "
76. Szulhanówka " " " "
77. Zabłotówka " " " "
78. Czortków " " " "
79. Rosochacz " " " "
80. Jagielnica " " " "
81. Jagielnica stara " " " "
82. Milowce " " " "
83. Ułaszkwce " " " "
84. Nagórzanka " " " "
85. Dolina " " " "
86. Kapuścińce " " " "
- wszystkie do komisji drogowej.
87. Chyrów Zwierzchność gminna przez p. Bereźnickiego, o przeniesienie rogatek drogowych z śródmieścia po za obręb miasta — do komisji petycyjnej.
88. Adam Noel administrator dóbr Karola hr. Lanckorońskiego, przez p. Męcińskiego, w sprawie budowy drogi z Jezierzan na Ułaszkwce do Jagielnicy — do komisji drogowej.
89. Maciejowski Franciszek, nauczyciel z Dąbrowy, przez p. Męcińskiego, o przyznanie mu 4-letniej służby przy szkole wzorowej, w Krakowie i pierwszego pięciolecia — do komisji szkolnej.
90. Marya z Pulników Kolmanowa, przez p. Kopycińskiego, o załatwienie sprawy spornej o gospodarstwo pod l. k. 4. w Żelazówce położone, lub udzielenie zapomogi — do komisji petycyjnej.
91. Wysocki Józef, przez p. Kopycińskiego, o nadużyciach przy rządowych budowach wodnych i budowie dróg — do komisji drogowej.
92. Kruczkowski Franciszek droźnik, przez p. Lenartowicza, o wsparcie dożywotnie — do komisji budżetowej.
93. Czerwony Dunajec gmina i inne, przez p. Pławickiego, o budowę drogi z Czerwonego Dunajca, przez Pieniążkowice, Rabę wyższą i Rokieciny, do kolei żelaznej w Chabówce — do komisji drogowej.
94. Klikuszowa gmina, przez p. Pławickiego, o odroczenie terminu zaprowadzenia szkoły filialnej lub bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły — do komisji szkolnej.
95. Ignacy Stanko, dzierżawca myta w Pcimie, przez p. Mandyczewskiego, o wyjednanie u Rządu zwrotu wygórowanego czynszu z powodu poniesionych strat — do komisji petycyjnej.
96. Konwent Braci Miłosierdzia w Krakowie, przez p. Hoszarda, o zapomogę — do komisji budżetowej.
97. Gmina miasta Krakowa, przez p. Mayera, o uwolnienie od opłaty taksy na budowę szpitala za pozwolenie na muzykę z tańcami — do komisji petycyjnej.
98. Anna Bortnik była pracznica przy Lwowskim szpitalu powszechnym, przez p. Podleńskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
99. Jan Günther, przez p. Smolkę, o stabilizację na posadzie maszynisty gmachu sejmowego — do komisji petycyjnej.
100. Joanna Fangor, przez p. Smolkę, o zapomogę — do komisji budżetowej.
101. Karolina Stupnicka, przez p. Smolkę, o zapomogę — do komisji budżetowej.
102. Bazyli Makarewicz nauczyciel w Karłowie, o wliczenie ośmioletniej wojskowej służby do lat służby w zawodzie nauczycielskim spędzonych — do komisji szkolnej.

JW. Marszałek. Drugim punktem porządku dziennego jest: Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z zamknięciem rachunków

funduszków indemnizacyjnych za r. 1883. (**Aleg. 1.**) Czy żąda kto głosu co do tego punktu. Czy JE. p. Namiestnik żąda głosu?

JE. p. Namiestnik Filip Zaleski. Proszę o głos.

JW. Marszałek. JE. p. Namiestnik ma głos.

JE. Namiestnik p. Filip Zaleski. Prosiłbym o głos, ale tylko w charakterze posła, aby wniesić, iżby przedłożenie to raczyła Wysoka Izba odesłać do komisji budżetowej.

JW. Marszałek. Żąda kto jeszcze głosu? (Nikt). Kto jest za wnioskiem JE. p. Zaleskiego, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest: Przedłożenie rządowe z preliminarzami funduszków indemnizacyjnych na rok 1885. (**Aleg. 2.**) Żąda kto głosu?

P. Wereszczyński. Proszę o głos.

JW. Marszałek. Poseł Wereszczyński ma głos.

P. Wereszczyński. Wnoszę, aby sprawę tę przekazać komisji budżetowej do załatwienia.

JW. Marszałek. Kto jest za przyjęciem tego wniosku, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest: Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszków krajowych za rok 1882. (**Aleg. 3.**) Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi, aby sprawę tę przekazać komisji budżetowej.

JW. Marszałek. Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść (Większość). Jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest: Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1885. (**Aleg. 4.**) Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi, aby tę sprawę przekazać komisji budżetowej.

JW. Marszałek. Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje: Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o preliminarzu

krajowego funduszu szkolnego na rok 1885. (**Aleg. 5.**) Sprawozdawca p. Pietruski ma głos. Sprawozdawca p. Pietruski. Wydział krajowy wnosi, aby sprawę tę przekazać komisji budżetowej.

JW. Marszałek. Żąda kto głosu? (Nikt). Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje: Pierwsze czytania sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1883. do końca Czerwca 1884. (**Aleg. 6.**) Sprawozdawca p. Pietruski ma głos.

Sprawozdawca p. Pietruski. Nim postawię wniosek, pozwolę sobie zwrócić uwagę Wysockiej Izby na myłkę zaszłą na str. 72. W wierszu 14. z dołu gdzie czytamy (czyta): „Prócz tego przydzielone są do tego departamentu niektóre fundacje naukowe, dobroczynne i pomnikowe, które posiadają w efektach i kapitałach: ma być nie 1,799.022 zł. 63 1/2 ct. lecz 1,791.835 zł. 61 1/2 ct. a więc i w sumie będzie nie: 4,310.285 zł. 35 1/2 ct. lecz 4,303.098 zł. 33 1/2 ct. Po tem sprostowaniu wnoszę, Wysoka Izba raczy przedłożyć to odesłać do komisji lustracyjnej złożonej z 9 członków.

JW. Marszałek. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Dalszy przedmiot porządku dziennego jest: Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zmianie niektórych postanowień obowiązującej obecnie krajowej ordynacji wyborczej z 26. Lutego 1861. (**Aleg. 7.**) Sprawozdawca p. Podlewski ma głos.

Sprawozdawca p. Podlewski. Wydział krajowy wnosi, aby to sprawozdanie odesłać do komisji prawniczej z 7 członków.

JW. Marszałek. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty. Dalszy przedmiot porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Lwowa. (**Aleg. 8.**) Sprawozdawca p. Smolka ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka. Nim przystąpię do sprawozdania, pozwolę sobie postawić następujący wniosek: aby Wysoki Sejm, jak w poprzednich latach, raczył pozwolić i teraz, iżby sprawę odnoszącą się do zezwolenia gminom

dodatków do podatków bezpośrednich, wynoszących wyżej 50%, tudzież sprawy opłat od najojów propinacyjnych i mytniczych, przedstawiane były Wysokej Izbie bez drukowania sprawozdań.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu. (Nikt).

Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty. Sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka. Wnoszę aby sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Lwowa odesłać do komisji administracyjnej.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt).

Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, o wyznaczenie kredytu po 120.000 zł. w. a. przez trzy lata (1885—1886—1887.) na budowę koszar dla załogi wojskowej stale w kraju konstytuującej. (**Aleg. 9.**) Sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka. Wnoszę aby sprawozdanie to odesłać do komisji administracyjnej.

JW. Marszałek. Żąda kto głosu? (Nikt).

Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycji osady Zebranówka w powiecie Śniatyńskim, a wyłączenie jej od gmin Kuty stare, Kobaki, Rybno i Słobodka — położonych w powiecie Kossowskim. (**Aleg. 10.**) Sprawozdawca p. Smolka ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Smolka. Wnoszę aby to sprawozdanie przekazać komisji administracyjnej.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt).

Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z dalszych czynności około organizacyi

Banku krajowego. (**Aleg. 11.**) Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Wereszczyński. Wnoszę wybór komisji bankowej, i przekazanie jej tego sprawozdania.

P. dr. Czerkawski. Proszę o głos.

JW. Marszałek. Poseł Czerkawski ma głos.

P. Czerkawski. Wnoszę aby komisya bankowa składała się z 11 członków, bo będzie bardzo zajęta, i musi być wzmocniona, aby sobie dała radę.

P. Wereszczyński. Zgadza się.

JW. Marszałek. Kto się zgadza z wnioskiem p. Czerkawskiego, aby komisya bankowa składała się z 11 członków, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, w przedmiocie uwolnienia dochodów Banku krajowego od wszystkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych. (**Aleg. 12.**) Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Wereszczyński (czyta):

„Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie uwolnienia dochodów banku krajowego od wszystkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych“.

Pod względem formalnym wnoszę o odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt).

Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych. (**Aleg. 13.**) Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Wereszczyński (czyta):

„Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych“.

Pod względem formalnym wnoszę o odesłanie tego sprawozdania do komisji górniczej z 7 członków złożonej.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Na porządku dziennym jest dalej.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie budowy drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan — i przedłużenia jej bądź w kierunku wiodącym do drogi krajowej Skalsko - Czortkowskiej, bądź też w kierunku drogi państwowej Czortkowsko - Zaleszczyckiej. (**Aleg. 14.**) Sprawozdawca p. Władysław Badeni ma głos.

Sprawozdawca p. Władysław hr. Badeni (czyta):

„Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie budowy drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan i przedłożenia jej“.

Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji drogowej.

JW. Marszałek. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, z wnioskiem udzielenia opinii c. k. Rządowi, aby miejscowości Tarnawa górna i dolna, z okręgu c. k. sądu powiatowego w Ślemieniu i c. k. starostwa w Żywcu wydzielone, a do okręgu sądu powiatowego deleg. i c. k. starostwa w Wadowicach przydzielone zostały. (**Aleg. 15.**) Sprawozdawca p. Podlewski ma głos.

Sprawozdawca p. Podlewski (czyta): „Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem udzielenia opinii c. k. Rządowi, aby miejscowości Tarnawa górna i dolna z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Ślemieniu i c. k. Starostwo w Żywcu wydzielone, a do okręgu Sądu powiat. i deleg. i c. k. Starostwa w Wadowicach przydzielone zostały“. Pod względem formalnym wnoszę, aby Wysoka Izba raczyła sprawozdanie to odesłać do komisji administracyjnej,

JW. Marszałek. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, z wnioskiem zmiany uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. Maja 1875 w tem, że miejscowość Bratkowce, leżąca w okręgu c. k. Sądu powiat. w Tyśmienicy i c. k. Starostwa w Tłumaczu, przeniesiona być ma do okręgu Sądu powiat. deleg. miejskiego i c. k. Starostwa w Stanisławowie. (**Al. 16.**)

Sprawozdawca p. Podlewski ma głos.

Sprawozdawca p. Podlewski. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji administracyjnej.

JW. Marszałek. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

W dalszym ciągu porządku dziennego jest wybr. komisji budżetowej. administracyjnej, prawniczej, lustracyjnej, petycyjnej, drogowej, bankowej, górniczej.

Przystępujemy tedy do wyboru komisji budżetowej. Na skrutatorów zapraszam pp. Lenińskiego, Łozińskiego, Maksa, Łubieńskiego, Merunowicza, Onyszkiewicza i Korytowskiego.

Upraszam pp. skrutatorów o zbieranie kartek. (Skrutatorowie zbierają kartki).

Przystępujemy do wyboru komisji administracyjnej z 17. członków złożonej. Na skrutatorów zapraszam pp. Antoniewicza, Augustynowicza, Kazimierza hr. Badenięgo, ks. Buchwalda, Chamca, Goldmana i Zolla. Upraszam tych pp. skrutatorów o odebranie kartek. (Skrutatorowie zbierają kartki).

Przystępujemy do wyboru komisji prawniczej. Na skrutatorów zapraszam pp. Bolesława Rozwadowskiego, Rybickiego, hr. Scipiona, ks. Sieczyńskiego, Józefa Simona, Skrzyńskiego i Skałkowskiego. Proszę o oddanie pp. skrutatorom kartek do komisji prawniczej. (Skrutatorowie zbierają kartki).

Przystąpimy do wyboru komisji lustracyjnej. Na skrutatorów zapraszam pp. Bereźnickiego, Wojciecha hr. Dzieduszyckiego, Goldmanna, Fruchtmanna, Gnoińskiego, Goreckiego, Henzla i Stanisława Jędrzejewicza. Proszę o oddanie tym pp. skrutatorom kartek do komisji lustracyjnej. (Skrutatorowie odbierają kartki).

Przyssąpimy do wyboru komisji petycyjnej. Na skrutatorów zapraszam pp. Dembowskiego, Goreckiego, Lasockiego, hr. Borkowskiego, ks. Kaczałę, br. Kaprego, Struszkiewicza, Jana hr. Tarnowskiego i Żurowskiego. Proszę pp. skrutatorów o odebranie kartek do komisji petycyjnej. (Skrutatorowie odbierają kartki).

Przystąpimy do wyboru komisji drogowej. Na skrutatorów zapraszam pp. Płazińskiego, ks. Kowalskiego, Maksa, Mochnackiego, ks. Sawę, hr. Tyszkiewicza i Wajgarta. Proszę pp. skrutatorów zbierać kartki. (Skrutatorowie zbierają kartki).

Następuje wybór komisji bankowej. Do skrutynium zapraszam pp. Kaszewkę, Szeptyckiego. Żarskiego, Madeyskiego, Zborowskiego, Słoneckiego i Jędrzejewicza Stanisława. Proszę pp. skrutatorów odbierać kartki. (Skrutatorowie zbierają kartki).

Z kolei następuje wybór komisji górniczej. Do skrutynium zapraszam pp. Abrahamowicza, Bilińskiego, Koziębrodzkiego Władysława, Kucz-kowskiego, Potockiego Romana, Erazma Wolańskiego i Żywickiego. Proszę pp. skrutatorów odbierać kartki. (Skrutatorowie zbierają kartki). (Po krótkiej przerwie).

Proszę o sprawozdanie z odbytych skrutyniów, a mianowicie najpierw ze skrutynium komisji budżetowej.

Sprawozdawca p. Leniński. Głosujących było 92. absolutna większość 48. Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Chrzanowski, Dzieduszycki Wojciech, Goldmann, Hausner. Wybrani jednomyślnie; Jędrzejewicz Stanisław i Kowalski. 89. głosami, dalej: Madeyski, Potocki Artur, Romanowicz, Rybicki, Sapieha Władysław jednomyślnie, hr. Scipio 86. głosami, zaś Skałkowski, Smarzewski, Stadnicki Jan i Wodzicki Henryk jednomyślnie. Przeto wszyscy zostali wybrani.

JW. Marszałek. Proszę o odczytanie sprawozdanie ze skrutynium komisji administracyjnej.

Sprawozdawca p. Goldmann (czyta): Głosujących było 82. absolutna większość 42.

Pp. Badeni Kazimierz, Chamiec, Czerkawski, Dzieduszycki Tadeusz, Grocholski, Henzel, Janko, Jędrzejowicz Adam, Kaszewko, Koziębrodzki Szczęsny, Leniński, Mieroszowski, Onyszkiewicz, Pilat, Romer, Żarski, Żywicki, otrzymali wszystkie głosy, przeto są wybrani.

JW. Marszałek. Proszę o sprawozdanie ze skrutynium komisji prawniczej.

P. Rybicki (czyta): Głosujących 84. absolutna większość 43. Pp. Fruchtman, Lenartowicz, Madeyski, Siengalewicz, Zawadzki, Zoll, otrzymali wszystkie głosy.

P. Żarski otrzymał głosów 82.

JW. Marszałek. Komisja prawnicza przeto wybrana. Proszę o sprawozdanie ze skrutynium komisji lustracyjnej.

Sprawozdawca p. Henzel (czyta): Głosujących 83. absolutna większość 42. Głosów otrzy-

mali: Isakowicz, Lasocki, Mochnacki, Popiel, Sawa, Szeptycki, Tyszkiewicz, Wasilewski, otrzymali wszystkie głosy zaś Wolański Władysław głosów 78. Nadto Antoniewicz 5, Wolański Erazm 1. głos Wybrani są przeto wszyscy 9.

JW. Marszałek. Proszę o sprawozdanie ze skrutynium wyborów komisji petycyjnej.

Sprawozdawca p. Żurowski. Głosujących było 94. absolutna większość 48. głosów. pp. Bereźnicki, Bliński, Gniewosz, Golejewski, Gorecki, Kapri, Kopyciński, Korytowski, Kuczowski, Lenartowicz, Łazarski, Łukasiewicz, Ochrymowicz, Pławicki, Płaziński, Potocki Roman, Rozwadowski Bolesław, Rozwadowski Tomisław, Siczyński, Szeptycki, Simon Edward, Wernicki, Tarnowski Stanisław (młodszy), Zborowski otrzymali wszystkie głosy, przeto są wybrani.

JW. Marszałek. Proszę o odczytanie wyniku ze skrutynium wyborów komisji drogowej. (Głosy. Dotychczas nie ma jeszcze sprawozdania). Proszę więc o sprawozdanie ze skrutynium do komisji górniczej.

Sprawozdawca p. Żywicki (czyta):

Głosujących 97. Absolutna większość 49. pp.: Chamiec, Gorayski, Hausner, Ochrymowicz, Sapieha Władysław, Skrzyński, Słonecki, wszystkie głosy otrzymali — są zatem wybrani.

JW. Marszałek. Proszę o odczytanie sprawozdania ze skrutynium komisji bankowej.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejewicz (czyta):

Głosujących 98. Absolutna większość 50. głosów otrzymali pp.:

Abrahamowicz 98, Goldman 98, Gorayski 97, Lubiński 98, Mandyczewski 98, Polanowski 96, Rusocki 98, Sapieha Adam 98, Smarzewski 98, Weigel 98, Wodzicki Ludwik 98, nadto Borkowski 2, Edward Simon 1. Przeto wybrani zostali pierwsi 11.

JW. Marszałek. Proszę o odczytanie sprawozdania ze skrutynium do komisji drogowej.

Sprawozdawca p. ks. Sawa (czyta):

Głosujących 95. Absolutna większość 48. Głosów otrzymali pp.:

Borkowski 95, Czaykowski Alfons 95, Dembowski 95, Gnoiński 95, Gross 95, Koziębrodzki Władysław 95, Męciński 95, Stadnicki Stani-

sław 94, Starowiejski 95, Torosiewicz 95, Żurowski 79, Jaworki 95.

JW. Marszałek. Upraszam wszystkie komisye, które na dniu dzisiejszym wybrane zostały, ażeby się zaraz po posiedzeniu zebrały i ukonstytuowały. Porządek dzienny wyczerpany. Złożone zostały do łaski marszałkowskiej wnioski posłów, o których odczytanie upraszam.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, żeby jak najrychlej w obowiązujących dotąd ustawach o egzekucyi sądowej przeprowadził na właściwej drodze zmiany ograniczające prawo wierzyciela w prowadzeniu egzekucyi na rzeczach nieruchomości i zmuszające go do poprzedniego użycia egzekucyi na rzeczach ruchomych, szczególnie w tych razach, w których się rozchodzi o ściąganie drobnych pretensyj.

Wnioskodawca Zoll.

Henryk Janko, Lasocki, R. Łubieński, Kaczała, Romańczuk, Polanowski, Wernicki, Adam Jędrzejowicz, Rozwadowski Bolesław, Władysław Żuk Skarzewski, Stanisław Jędrzejowicz, Artur Potocki, Rey, Leniński, Skałkowski, Żywicki, Kowalski, Biliński, W. Struszkiewicz, Goldman, St. Tarnowski, Klucki, Romanowicz, Bereźnicki, St. Stadnicki, Gross, Majer, ks. Sawa, W. Koziębrodzki, Starowiejski, Gniewosz, Lenartowicz, Ochrymowicz, Siczyński, Madejski, Mieroszowski, Zawadzki, Rittner, Dzieduszycki Tadeusz, Adám Skrzyński, Zborowski, Szeptycki, Zamoyski, Borkowski, Chamiec, Bobczyński, Pławicki, Jan Tarnowski, K. Scipio, L. Chrzanowski, Augustynowicz, Małecki, Plaziński, Z. Dembowski.

JW. Marszałek. Wniosek ten jest dostatecznie poparty. Postąpi się z nim według regulaminu. Proszę odczytać drugi wniosek.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Wniosek

Zważywszy:

że dziś obowiązująca ustawa drogową z dnia 18. Sierpnia 1866. r. nie jest wystarczającą dla dzisiejszych potrzeb ekonomicznych, nie daje bowiem dostatecznych środków do rozwoju komunikacyi publicznej;

zważywszy:

że wymiar prestacyi do dróg gminnych nie na jednolitej spoczywa podstawie dla stron kon-

kurujących, co niejednokrotnie dawało powód interesowanym do narzekań, bywa przyczyną nieporozumień i zaniedbania komunikacyi ze szkodą interesu publicznego;

zważywszy:

że prawie w każdorocznym Sejmie stawiane były liczne wnioski i odzywały się zawsze głosy domagające się zmiany dziś obowiązującej ustawy, a na rozmaitych podstawach oparte projekta do innej ustawy lub nowelle wnoszone przez Wydział krajowy jako też przez pojedynczych posłów były niejednokrotnie przedmiotem dyskusyi Wysokiego Sejmu, a w całym kraju zawsze liczne odzywają się głosy domagające się zmiany dziś obowiązującej ustawy drogowej;

zważywszy:

że Wysoki Sejm uchwałą z 13. Października 1881. r. przyjął program Wydziału krajowego poprawy dróg gminnych i powiatowych;

zważywszy:

że dla skutecznego wykonania tej uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy wypracował projekt regulaminu drogowego, mający zapewnić należyty rozwój dróg powiatowych i gminnych;

zważywszy nareszcie:

że projektowany regulamin pociąga za sobą potrzebę odpowiedniej zmiany ustawy drogowej,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

rewizyę ustawy drogowej z 18. Sierpnia 1866. r. na podstawie projektu regulaminu Wydziału krajowego z dnia 11. Grudnia 1883 r. l. 37.985 i projektu do ustawy drogowej z dnia 6. Października 1878 r. LS. 586. Alegat 122.

J. Męciński, wnioskodawca.

Wojciech Dzieduszycki, Seweryn Henzel, Władysław Koziębrodzki, Władysław Struszkiewicz, Roman Czartoryski, ks. dr. Kopyciński, Jaworski, Z. Dembowski, B. Żarski, Władysław Badeni, Zawadzki, Mieroszowski, Jerzy Czartoryski, Chamiec, Stanisław Stadnicki, M. Rey, W. Sapieha, Madejski, Tadeusz Dzieduszycki, Lasocki, Tadeusz Langie, Stanisław Badeni, Rogier Łubieński, Tyszkiewicz, Abrahamowicz, ks. Sawa, Gnoiński, Wrotnowski, Wierzbicki, Plaziński, Czajkowski, Hoszard, Matkowski Zamoyski.

JW. Marszałek. Wniosek ten jest dostatecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Wniosek.

Zważywszy, że według statutu krajowego (§. 19. ustęp 1. lit. a.) Sejm krajowy powołany jest do obradowania i czynienia wniosków w przedmiocie obwieszczonych powszechnych ustaw i urzędzeń, pod względem ich szczególnego oddziaływania na dobro kraju;

zważywszy dalej, że statut organizacyjny kolei państwowych z d. 27. Czerwca 1884. roku (dz. ust. państw. l. 103) w wielu postanowieniach mianowicie w §§.: 3, 7, 12, 13, 23 i 28 zawartych, niekorzystnie oddziaływa na dobro kraju;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wybiera komisję z 9. członków, której w myśl §. 19. ust. lit. a. statutu kraj. poleca, aby statut organizacyjny kolei państwowych z dnia 27. Czerwca 1884 r. (Dz. ust. P. L. 103) pod względem oddziaływania jego na dobro kraju zbadała i odnośne sprawozdanie wraz z wnioskami Sejmowi przedłożyła.

Lwów 12. Września 1884.

Otton Hausner, wnioskodawca.

S. Badeni, Romanowicz, Zawadzki, Jerzy Czartoryski, Wład. Koziembrodzki, J. Męciński, Seweryn Henzel, Lasocki, Madeyski, W. Sapieha, Hoszard, Mioszowski, Fruchtmann, R. Lubieński, Waygart, Kapri, ks. Sawa, Dembowski, Wierzbicki, Stan. Stadnicki, Teofil Żurowski, Rey, H. Janko, Goldmann, Matkowski, Dzieduszycki Wojciech, Lenartowicz, Roman Czartoryski, Abrahamowicz, Rosner, A. Sapieha.

JW. Marszałek. Wniosek jest dostatecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu.

Sekretarz p. hr. Baden i Stanisław (czyta):

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Zważywszy, że regulacja rzek tylko zmniejszyć może klęski przez powodzie spowodowane, ale takowym zapobiedz nie zdoła, gdyż one głównie w niszczeniu lasów górskich mają swoją przyczynę, poleca Sejm Wydziałowi krajowemu dokładne zbadanie, o ile by zmiana obecnie obowiązującej ustawy leśnej była pożądaną, — a mianowicie odnośnie do ochrony i kultury lasów

górkich, a w szczególności co do przepisów dotyczących lasów zamkniętych (Bannwälder) t. j. takich, w których rąbanie albo całkowicie albo częściowo ma być wzbronionem lub też ograniczonem do tak zwanych ciemnorębów.

Niemniej co do sposobu wynagrodzenia właścicieli za nałożone im ograniczenia wolnej dyspozycji swą własnością w interesie gospodarstwa narodowego, n. p. przez stosowne aleniacye podatkowe,

i poleca Wydziałowi krajowemu złożenie sobie odpowiedniej relacji i wniosków.

Lwów dnia 12 Września 1884.

Wnioskodawca:
Mioszowski.

Seweryn Henzel, Czesław Lasocki, W. Koziembrodzki, S. Badeni, J. Męciński, M. Rey, Żarski, Z. Dembowski, Płaziński, Chamiec, Zawadzki, Jaworski, W. Sapieha, W. Dzieduszycki, Stanisław Stadnicki, Alfons Czajkowski, Sawa, Lubieński, Madeyski, Dzieduszycki Tadeusz, Tadeusz Lange, Władysław Struszkiewicz, L. Chrzanowski.

JW. Marszałek. Wniosek dostatecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu.

Sekretarz p. Baden i Stanisław. W sprawie ustawy konkurencyjnej są dwa wnioski. Pierwszy wniosek ks. kan. Buchwalda, zawierający w sobie projekt do ustawy konkurencyjnej, który jest dostatecznie poparty.

JW. Marszałek. Ponieważ wniosek ks. Buchwalda jest dostatecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu, t. j. każę go wydrukować i pp. posłom rozdać.

Sekrstarz p. Stanisław hr. Baden i. Drugi wniosek w sprawie ustawy konkurencyjnej jest p. hr. Golejewskiego i opiewa:

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że ustawa z dnia 15. Sierpnia 1866. o budowaniu kościołów i budynków parafialnych okazała się w zastosowaniu nie dostateczną.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący wniosek naglący:

W celu zmiany ustawy z dnia 15. Sierpnia 1866. o budowaniu kościołów i budynków parafialnych wybraną zostanie komisya konkurencyjna. składająca się z 20 członków, z pominięciem

form regulaminowych co do drukowania i pierwszego czytania.

Dnia 12. Września 1884.

Wnioskodawca:
Golejewski.

Matkowski, E. Wolański, Hoppen, Wernicki, W. Wolański, Borkowski, Torosiewicz, Łoziński, A. Sapiaha, Szeptycki, Hausner, Rittner, Dziedu-szycki Tadeusz, St. Badeni.

P. hr. Golejewski. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. hr. Golejewski ma głos.

P. hr. Golejewski. Na podstawie poprzedniej uchwały Wysokiej Izby została ustawa konkurencyjna zwrócona komisji konkurencyjnej. Jednakowoż komisya mając zbyt krótki czas, nie mogła wygotować ustawy i wywiązać się ze swego zadania. Wnoszę przeto, aby ten wniosek uznać za naglący, aby ominąć pierwsze czytanie i drukiem. Czynię to dla tego głównie, że poseł Rittner dnia 23. b. m. ustępuje z tej Wys. Izby bo w jego miejsce wstąpi nowy rektor. Ponieważ on był referentem tej ustawy, aby i teraz ta ustawa podczas jego obecności w komisji uchwalona została. Dlatego wnoszę, aby wniosek uznać jako naglący i odrazu przystąpić do wyboru komisji na najbliższem posiedzeniu. Motywuję zaś jeszcze i tem, że gdy Wydział krajowy zasięgał opinii Rad powiatowych, to sześćdziesiąt z nich oświadczyło się za zmianą ustawy, a gdy mamy bardzo wielu prezesów Rad powiatowych w tej Wys. Izbie a z drugiej strony aby jak największy udział mieli w uchwaleniu tej ustawy, więc właśnie najlepsza do tego pora. Wiemy jakie trudności były do zwalczania przy uchwalaniu tej ustawy z powodu, że bardzo wielu członków nie są obznajomieni z ustawodawstwem państwowem.

P. hr. Zamojski. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. hr. Zamojski ma głos.

P. hr. Zamojski. Ja wnoszę obok wyboru konkurencyjnej komisji także wybór komisji powodziowej, której wniosek o regulacji rzek należy przekazać.

JW. Marszałek. Obecnie tego wniosku nie mogę podać pod głosowanie. Nastąpi to przy pierwszym czytaniu odnośnego wniosku. Teraz jesteśmy przy wniosku p. hr. Golejewskiego.

Otwieram przeto rozprawę nad nagłością wniosku posła hr. Golejewskiego. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, więc przystępujemy do głosowania. Kto jest za nagłością tego wniosku, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek o nagłości jest przyjęty. Na porządku dziennym następnego posiedzenia postawię wybór komisji konkurencyjnej.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz. Co do ilości osób w tej komisji zasiadać mogących to wnoszę, aby ilość ich była taka sama jak w przeszłej sesji.

P. ks. Buchwald. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. ks. Buchwald ma głos.

P. ks. Buchwald. Najprzód cofam mój wniosek. Zgadza się z wnioskiem sekr. Jędrzejowicza Adama, gdyż gdyby komisya z większej ilości członków się składała, byłoby to zbyt ciężkie ciało i wiele by czasu zajmowało. Dlatego 13 osób jest dostateczna ilość.

P. hr. Golejewski. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. hr. Golejewski ma głos.

P. hr. Golejewski. Powiedziałem, dlaczego byłem za nagłością wniosku, a teraz proponuję, aby komisya składała się z 20 członków bo często się zdarza, że niemogłaby obradować komisya, bo by nie było kompletu. Jedni jak wiadomo, wyjeżdżają, drudzy nie przychodzą, a tak, jeżeli liczba członków będzie powiększona i będą posłowie ze wszystkich części kraju, a mianowicie prezesowie Rad powiatowych, wówczas będzie mu zależeć na tem, aby tę ustawę uchwalić, a przeto będzie można łatwiej zebrać komplet, niż wtedy, gdy będzie 13 członków.

Z tego powodu jestem za tem, aby się komisya składała z 20 członków.

P. ks. Buchwald. Właśnie z tego samego powodu, o którym mówi hr. Golejewski, jestem przeciwny temu wnioskowi, gdyż według tego, jak dawniej się komisya składała, do kompletu trzeba będzie 7 posłów, a gdy się składać będzie z 20 członków, do kompletu trzeba będzie 11, a więc trzeba będzie ilości większej, i trudniej będzie o komplet.

Dlatego popieram wniosek sekretarza p. Jędrzejowicza Adama.

JW. Marszałek. Są dwa wnioski. Wniosek sekretarza p. Adama Jędzejowicza, ażeby komisya składała się z 13. członków, i wniosek p. hr. Golejewskiego, ażeby komisya składała się z 20 członków. Podam najpierw wniosek o większą liczbę pod głosowanie.

Kto się zgadza z wnioskiem hr. Golejewskiego, zechce rękę podnieść. (Mniejszość). A teraz kto się zgadza z propozycją p. Adama Jędzejowicza, zechce powstać. (Większość). Wniosek przyjęty.

Jest jeszcze jeden wniosek złożony do łaski marszałkowskiej.

Sekretarz p. Stanisław hr. B a d e n i (czyta):
Wniosek naglący.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt.

Ustawa

z dnia.... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Wszystkie budynki szkół ludowych, niemniej zabudowania, na wolne pomieszczenie nauczycieli przeznaczone, mają być nieprzerwalnie zabezpieczone od szkód ogniowych w zakładzie, od takich szkód zabezpieczającym.

Art. II.

Koszta tego zabezpieczenia należą do kosztów utrzymania budynków w Art. I. wskazanych i do nich stosują się przepisy o konkurencyi szkolnej.

Art. III.

Uzyskane z zakładu asekuracyjnego wynagrodzenie stanowi pierwszy fundusz odbudowania a tylko nie pokryta tym funduszem reszta kosztów odbudowania ma być ściągnięta ze źródeł wymienionych w ustawie o konkurencyi szkolnej.

Art. IV.

Polecam Mojemu Ministrowi oświecenia wykonanie tej ustawy.

Lwów dnia 2. Września 1884.

Wnioskodawca, Władysław Koziębrodzki.

Ks. Dr. Kopyciński, Mieroszowski, Starowiejski, Hoszard, Madeyski, Jaworki, Tadeusz Lange, Stan. Stadnicki, Goss, M. Rey, S. Badeni, J. Męciński, E. Dembowski, Jerzy Czartoryski, Żarski, Zawadzki, Sawa, Czesław Lasocki, Abrahamowicz, Seweryn Henzel, W. Sapięha.

Jestto powtórzenie wniosku p. Władysława Koziębrodzkiego, co do asekuracyi budynków szkolnych.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu?

P. Władysław hr. Koziębrodzki. Proszę o głos.

JW. Marszałek. P. Wład. hr. Koziębrodzki ma głos.

P. Wład. hr. Koziębrodzki. Odważam się upraszać Wysoką Izbę, aby uznała mój wniosek za nagły, i odesłała go do komisji edukacyjnej.

JW. Marszałek. Czy żąda kto głosu w kwestyi nagłości? (Nikt).

Kto się zgadza z nagłością wniosku, zechce rękę podnieść. (Większość).

Co do formalnego traktowania sprawy, żąda kto jeszcze głosu? (Nikt).

P. Koziębrodzki prosi, aby wniosek przekazać komisji edukacyjnej. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kto się z wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Jest jeszcze interpelacya do p. Komisarza rządowego.

Sekretarz p. Stan. hr. B a d e n i (czyta):

Interpelacya

do c. k. Komisarza rządowego.

W drugiej połowie przeszłego miesiąca podały dzienniki wiedeńskie wiadomość po kilka razy powtarzaną, i dotychczas nieodwoływaną, że między zarządem kolei Karola Ludwika i zarządem państwowej kolei transwersalnej toczą się rokowania, w celu zawarcia kartelu odnośnie do taryf przewozowych na tychże dwóch liniach.

W każdym kraju kwestya taryf kolejowych należy do pierwszorzędných ekonomicznych kwestyj, cóż dopiero w naszym kraju, gdzie już samo położenie geograficzne zmusza do skoncentrowania całego eksportu i importu na jedną, względnie na dwie wywymienione koleje.

Kraj był dotychczas ograniczony do jednej kolei jako arteryi, którą cały ruch przywózowy i wywózowy odbywać się musiał — oddany, rzecz można, na łaskę i niełaskę towarzystwa akcyjnego. Długie lata cierpiały najżywotniejsze interesy kraju w wysokim stopniu. Od pewnego czasu polepszyły się cokolwiek stosunki pod tym względem. Nie dziw więc, że wiadomość o zamierzonym zawarciu kartelu między dwiema najważniejszymi kolejami w kraju zainteresowała wielu, poniekąd zaniepokoiła opinię kraju.

Z tych powodów pozwalają sobie niżej podpisani zapytać c. k. Komisarza rządowego:

1mo. Czy wiadomość o rokowaniach między zarządami kolei państwowej transwersalnej i kolei Karola Ludwika jest zgodną z rzeczywistością?

2do. Czy Rząd wchodząc w te rokowania w celu jak najskuteczniejszego przestrzegania interesów kraju nie zamyśla zasięgnąć zdania organów krajowych do tego powołanych i też interesu reprezentujących.

Sanguszko, Zamoyski, Adam Jędrzejowicz, Starowiejski, A. Skrzyński, Szeptycki, A. Sapięha, Otton Hausner, R. Łubieński, Augustynowicz, Zawadzki, Teofil Żurowski, Abrahamowicz, Stanisław Badeni, W. Koziebrodzki, Gorayski.

JW. Marszałek. Interpelacya ta będzie udzieloną JE. p. Namiestnikowi.

Niektóre komisye już się ukonstytuowały. Komisya górnicza wybrała przewodniczącym p. Gorayskiego, zastępcą p. Chamca, sekretarzem p. Ochrymowicza. Komisya prawnicza wybrała przewodniczącym p. Zawadzkiego, zastępcą p. Zolla, sekretarzem p. Żarskiego.

Będę prosił, aby zaraz po posiedzeniu i inne komisye się zebrały, a mianowicie komisya budżetowa w Sali I., komisya bankowa w Czytelni.

Porządek dzienny wyczerpany.

Na jutro nie mogę wyznaczyć posiedzenia dla braku przedmiotów, albowiem wnioski, które dziś wniesiono do łaski nie mogą być postawione na porządku dziennym, bo nie mogą być na jutro wydrukowane i pp. posłom rozdane.

Będę prosił, aby komisye ukonstytuowały się rychło i aby w dwóch dniach przygotowały materyał do obrad.

Następne posiedzenie odbędzie się dopiero w Poniedziałek z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny

2. posiedzenia, II. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Poniedziałek d. 12. Września 1884 o godzinie 11. przed połudn.

1. Wybór komisyi szkolnej z 13., komisyi dla spraw gospodarstwa krajowego z 15. i komisyi konkurencyjnej z 18. członków złożonej.

2. Pierwsze czytanie wniosku p. Mieroszowskiego w sprawie zmiany obowiązującej ustawy leśnej.

3. Pierwsze czytanie wniosku p. Zolla, w sprawie zmiany obowiązujących przepisów o egzekucyi sądowej.

4. Pierwsze czytanie wniosku p. Hausnera w sprawie zbadania statutu organizacyjnego kolei państwowych pod względem oddziaływania jego na dobro kraju.

5. Pierwsze czytanie wniosku p. Męcińskiego w sprawie rewizyi ustawy drogowej.

6. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu:

a) gminie król. stoł. miasta Lwowa na podwyższenie opłat, pobieranych od zezwoleń policyjnych;

b) gminie miasta Sanoka na pobór opłaty od psów.

c) gminie miasteczka Nadwórna na pobór opłat od napojów spirytusowych;

d) gminie miasta Kuty w powiecie Koszowskim na pobór przez lat dziewięć 75% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa.

e) gminie miasta Kossów na pobór przez lat sześć 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina. Sprawozdawca p. Smolka.

Koniec posiedzenia o godz. 12. minut 50.